అధ్యాపకుల అసోషియేషన్ అనంతకాల అధ్యక్షుడు ఆర్థర్ ఆర్నాల్డ్ ఆ ఆవరణలో అశోక వృక్షం కింద అటెన్షన్‌లో నిలబడి అఘోరనాథ అప్రమోహి అంతర్యంలో అందించే అప్పీళ్ళను అవనత వదనుడై అవధరిస్తూండగా, అనంత శోధీ రాయ్ అక్కడికి వచ్చాడు. 'అనంత శోధీ రాయ్'— ఇది అసలు పేరు. 'అనుమానాలరావు' అనేది ఆర్నాల్డ్ పెట్టిన పేరు). సంభాషణ అంతా బెంగాలీలో సాగింది.

"నామస్కార్" అన్నాడు అ. రా.

"నామస్తే—ఏం కావాలి?" అన్నాడు అ. అ.

"టి. ఎ. బిల్లులో నా బేసిక్‌కు ఫస్ట్‌క్లాస్ ఫేర్ వేసుకోవచ్చా ?"

"లెక్చరర్స్ అన్నవా ళ్ళందరూ ఫస్ట్‌క్లాస్ వేసెయ్యొచ్చు. వాళ్ళివ్వకపోనూ వచ్చు. ఇంతకీ మీ బేసిక్ ఎంత?"

"ఆయిదు వందల డెబ్బై."

"ఆయిదు వందల డెబ్బయ్యా! మీరు రఘు మహారాజు కాలంనాటి వా రనుకుంటాను. అందుకనే అక్కడ ఆగారు. మన పాత మంత్రిగారి కాలం నాటి వారయ్యుంటే ఈ పాటికి ఆరువందల యాభై కొచ్చేవారు. ఇప్పుడు కోయించుకోమంటే రెండు పక్కలకీ రెండింక్రిమెంట్లు కలిసి ఏడు వంద లయ్యేది. సరే, అసలు విషయం చెప్పండి. మీరు డిప్ వెరైటీయా, నామాల కాటగిరీయా, రాయల్ కాడరా, లేక ఏకభాష, ద్విభాష, త్రిభాషా ప్రవీణులా, ఇంకా లేకపోతే కొంతకాలం హైస్కూల్లో అధికారం అనుభవించి మరింత అనుభవించక తప్ప దని వచ్చినవారా? మరి మ. లో ఇన్ని రకా లున్నారు గదా!"

అనంత శోధీరాయ్ నవ్వి అన్నాడు: "నామాల కాటగిరీయే."

"అట్లా చెప్పండి—థర్డ్ క్లాస్‌వాళకిమరిహామోక్షం లేదు. స్కేలూలేదు ప్రమోషనూ లేదు, పిహెచ్. డి. లేదు. ఫస్ట్ ప్రశ్నలడిగే వారు పైసంతయినా లేదు. కోరిక లేవయినా ఉంటే ఫస్ట్ క్లాస్ తెచ్చుకో. వచ్చే జన్మలో నన్ను కలుసుకో."

"అత్తెలుసులెండి. అసలు ఒక మాటు సర్వీసులోకంటూ చేరాక ఏ ఇతర డిపార్టుమెంటు ల్లోనూ లేని ఈ రకమైన విభజన మ. లో ఎందు కంట?"

"అదేనయ్యా చిత్రం! మంది మేధావుల వర్గం. మార్క్సు మహాశయుడే మన్నాడు? వర్గా లెక్కువయిన కొద్దీ విప్లవానికి దగ్గరవు తూంటా మని గదా! మరందుకు ముందడుగు వెయ్యాల్సింది మేధావులు గదా? అదీ సంగతి!"

"మరి ఈ వర్గ విభజన పోగొట్టటానికి మీరేం చేస్తున్నారు?"

"మన మేం చెయ్యగలమండీ! ఎవరి స్వార్థం వారిది."

"బాగుందండీ—ఇదన్నమాట మీ నాయకత్వం!" చిన్నబుచ్చుకొన్న మొహంతో అనంతశోధీ రాయ్ అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

* * * *

గదిలో ముమ్మరంగా సాగుతూంది పేపర్లు దిద్దే కార్యక్రమం. జీవితంలో వాళ్ళ వాళ్ళ అభి ప్రాయాల్ని బట్టి సీరియస్‌గా తీసుకునే వాళ్ళు సీరి యస్‌గా, లైట్‌గా తీసుకునే వాళ్ళు లైట్‌గా తీసుకుంటున్నారు కార్యక్రమాన్ని.

బిఘ్నరాజా బోస్ అనే లెక్చరర్ మంచివాడు, తన పై అధికారి సాందీపనీ శతోపాధ్యాయ నడిగాడు—"సార్, మీ రిచ్చిన ప్రిన్సిపుల్స్‌లో ఫస్ట్ క్వశ్చన్ ఆన్సర్‌కు స్టేజీల ప్రకారం మార్కులు చూపించ లేదండి. వాల్యుయేషన్ ఎట్లా?"

సాందీపనీ శతోపాధ్యాయ అన్నాడు—"మీ నెంబ రెంత?"

"డెప్యూటీ ఎగ్జామినర్ టూ, టూ, ఫోర్."

"ఎక్కడున్నం చొచ్చారు?"

"ఇరవై నాలుగు పరగణాల్నుంచి."

అట్లా చెప్పు! అక్కడి కాలేజీల్లో వాల్యుయేషన్ పద్ధతి వేరు. ఇక్కడిది వేరు. కొంచెంకొంచెం లేవా లుంటాయి. అయినా తొందరల్లో ఏదో రాసేశాను. నా బాధలు నీకేం తెల్సు? ఏడ్జస్ట్, ఏడ్జస్ట్."

"ఇది కొంచెం టేవాయేనంటారా?"

"సరేనయ్యా! పెద్దదే. ఇప్పుడు నీ క్కావల్సింది స్టేజీ వైజు మార్కులేగా. సొల్యూషన్ నువ్వు రాసేసుకుని నువ్వే ఆ మార్కులు గిచ్చుకో. అయిపోలా?"

"అప్పుడు మా అందరిదీ తలో రకం ఇవాల్యు యేషన్ అవ్వదా?"

"ఇదుగో, వాళ్ళ సంగతి మీ కెందుకండీ? వెళ్ళి ఆ ప్రకారం చెయ్యండి."

బిఘ్నరాజా బోస్ తికమకపడుతూ వెళ్ళి పోయాడు. అతను మాట్లాడిన విషయం విని అతని పక్క డి. ఇ. లు, "కానీసోయ్, అట్లాగే తలో రకంగానూ దిద్దేద్దాం. మందేం పోయింది?" అన్నారు.

టైము నాలుగవుతూంది. పి. ఇ. (ప్రైమ్ ఎగ్జామినర్) సాందీపనీ శతోపాధ్యాయ కుర్చీమీద బెట్టి దిద్దటం అయిపోయినవీ, కావలసినవీ పేపర్లు గుట్టలుగా పేర్చుకొన్నాయ్. సెంటర్ అటెండెంట్లు తెచ్చేవి తెస్తున్నారు, పట్టు కెళ్ళేవి పట్టుకెళ్తు న్నారు. సాందీపని కెదురుగా ఎనిమిది డెస్కుల్లో కూర్చొని హడావిడిగా దిద్దుతున్న ఎనిమిది మంది లెక్చరర్లూ, సాందీపని వంటి పి. ఇ. లు మరి ఎని మిది మందీ, వాళ్ళ తాలూకు పరివారం మరి ఎనిమిదీ మొత్తం ఏభై ఒక్క మందీ ఆ బ్రహ్మాండ మైన హాల్లో తమ డ్యూటీలో నిమగ్నమై ఉన్నారు.

తన రిజిస్టర్లో లెక్క సరిచూసుకుంటున్న సాందీపని గట్టిగా అరిచాడు "డి. ఇ. నంబర్ ఒకటి ఎవరండీ?" అని

అతని కెదుటి వరసలో నుంచి మంచి కేము గొంతుతో సమాధానం వచ్చింది, "నేనండీ" అంటూ.

సాందీపని తలెత్తి చూశాడు. అవ్యక్త యౌవ్వ నపు మహిళ. "చండీరాణి చౌధురి మీరే నామ్మా?"

"అవునని చెప్పానుగా!" గునుగు ధ్వనించింది ఆమె గొంతులో.

సాందీపని రిజిస్టరు పుచ్చుకుని ఆమె దగ్గర కెళ్ళాడు. "అమ్మా, మీరు నిన్నటి కోటా, మొన్నటి కోటా కలిపి ఏభై పేపర్లు దిద్దివ్వాలి. ఒక్కటి ఇవ్వలేదు. ఇవ్వాల్సినవి ఇంకా నా దగ్గరే ఉన్నాయ్ ఎట్లా?"

"ఎట్లా ఏమిటండీ? ఇది పీడీ రుబ్బుట మను కున్నారా, పేపర్లు దిద్దట మనుకున్నారా? వాడు

...సెంట్ చదవాలి, స్టేషన్ చూసుకోవాలి, కాన్కు తెయ్యాలి. అన్నీ [illegible] పెట్టాలిగా, టోటలింగా, [illegible] ముతానమూలు. [illegible] రోజుకు పదికన్నా ఎక్కువ [illegible]. పన్నారికి పూట గొట్టెయ్యకండి."

నా దీనిని భృకుటి ముడిచి అన్నాడు—"ఎక్కు వ్వాంటే ఎలా? రావాలి. రోజుకు పదిలైతే అయి తీరాలి. [illegible] దరు కొన్నారు?"

[illegible] చటుక్కున లేచి నుంచుంది. "రావాలని నే చెప్పానా? ఇంటి దగ్గర [illegible] ప్రతిటి కొన్ని [illegible] అన్నాను అప్పటన్ చెప్పు తెచుతున్నాడు. రాకపోతే [illegible] యాక్షన్ తీసుకుంటా మన్నా రన్నారు. నా రిలీఫ్ నాకు [illegible] య్యండి. తక్షణం మెట్లు దిగెళ్లి బస్సెక్కు తాను."

[illegible] ఆమె మొహంలోకి రెండు [illegible] క్షణాలు చూశాడు. స్వరం తగ్గించి [illegible] వాగా అన్నాడు—"మా రట్లా అంటే ఎట్లా? మా చేత [illegible] పని చేయించుకోటం నా బాధ్యత. మీకు రిలీవ్ నే [illegible] ఆఖరి రోజునే. ఎట్లాగో శ్రమపడి దిద్దాలి మరి."

దీని తెలుపుచేసే శక్తిని మీకు మీరే ఋజువు చేసుకోండి:

సూపర్ రిన్‌తో తళతళలాడే తెలుపు మరే ఇతర డిటర్జంట్ బిళ్ల లేదా బార్ కంటే తెలుపు

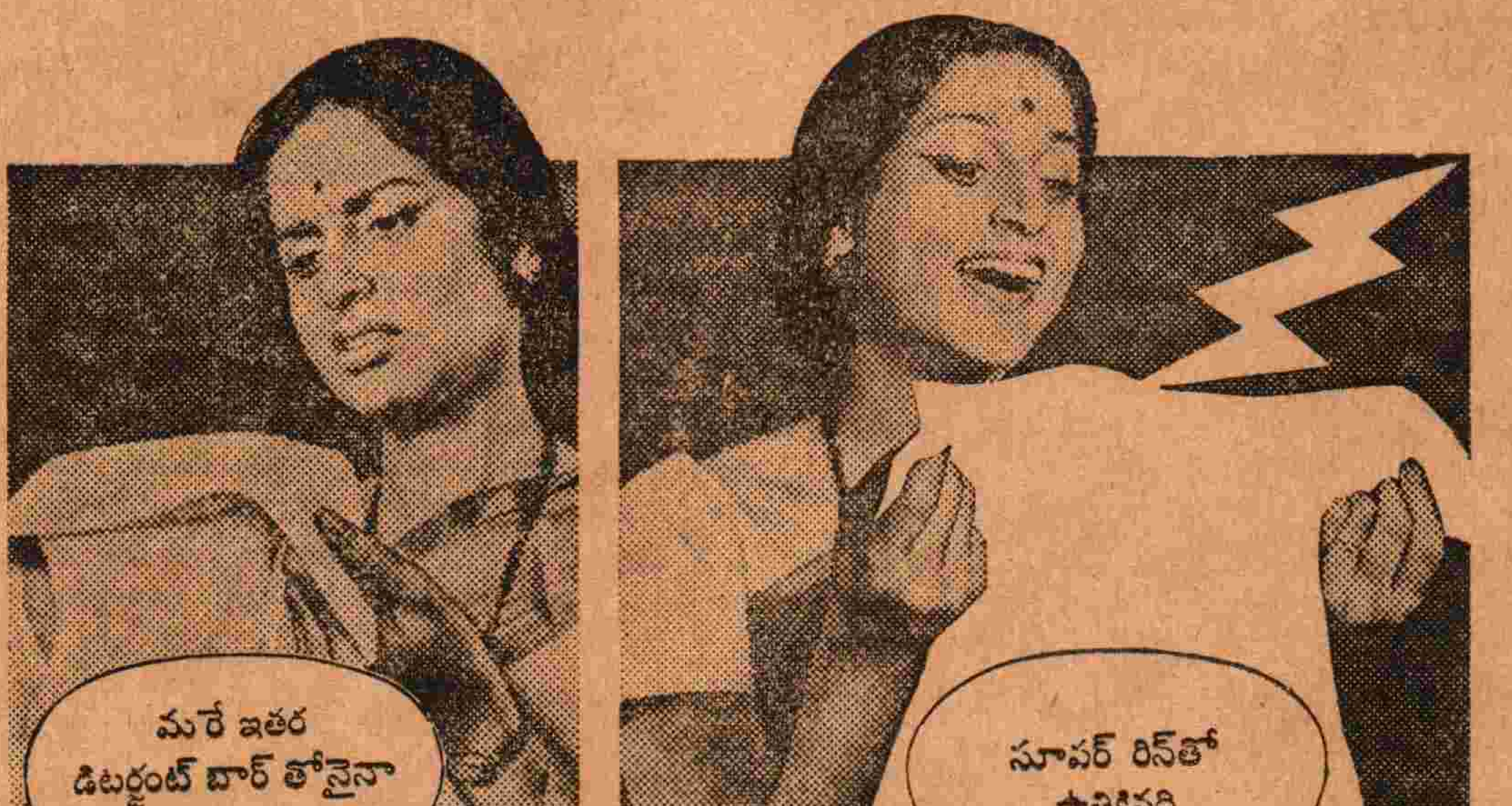

ప్రతిసారీ క్రమం తప్పకుండా సూపర్ రిన్ వాడి మీ బట్టలు మరింత తెల్లగా ఎలా అవుతాయో చూడండి. మరే ఇతర డిటర్జంట్ బిళ్ల లేదా బార్ కంటే ఎంతో తెల్లగా ఉతుకుతుంది సూపర్ రిన్. ఎందుకంటే, సూపర్ రిన్‌లో ఉంది ఉత్తమమైన తెలుపుచేసే శక్తి. దీని తెలుపు చేసే శక్తిని మీకు మీరే ఋజువు చేసుకోండి.

మరే ఇతర డిటర్జంట్ బిళ్ళ లేదా బార్ కంటే మరింత తెలుపు చేసే శక్తి

హిందుస్థాన్ లీవర్ వారి విశిష్ట ఉత్పాదన. లింటాస్—RIN. 34-203 TL (RR)

"అబ్బా, మళ్ళీ మొదటి కొచ్చారేమండి. నేను దిద్దనుగాక దిద్దను."

ఆమె పక్క లెక్చరరు తన పని పూర్తి చేసుకుని, ఖాళీగా కూర్చుని సక్కపొడి నముల్తూ నవ్వుతున్నాడు. సాందీపని అతనితో "మీరేమయినా ఒక చెయ్యేసి పెట్టగూడ్లా?" అన్నాడు.

అతను నవ్వి, "పేపరుకు ఫీస్పైసిస్తే" అన్నాడు.

ఆ పక్క ఇంకో లెక్చరరు లో గొంతుతో, "పోన్లేరా, పాపం! పెద్దావిడ. వీ ప్రిన్సిపాలో అయ్యుంటుంది. ఒక చెయ్యేద్దాం పట్టు" అన్నాడు.

సాందీపని ఆత్రతగా ఆమె దగ్గర్నుంచి కట్టలు తీసి వాళ్ళ కిచ్చాడు. వెళ్ళబోయాడు.

"ఏవండోయ్, మాట." చండీరాణి పిలిచింది. సాందీపని వెనక్కి తిరిగాడు. "మరి ఈ అయిదు స్క్రిప్టుల మాటేమిటి? ఇవి దిద్దక్కర్లేదా?"

తెల్లబోయాడు సాందీపని శర్మోపాధ్యాయ! తేరుకుని, "బాబూ! ఇవికూడాట—మీరే తీసుకోండి" అని కోపంగా విసవిసా నడిచి తన సీట్లో కొచ్చేశాడు.

* * *

అరగంట గడిచింది. టైమయిపోతోందని అందరూ హడావుడి పడుతున్నారు.

డెప్యూటీ సెంటర్ డైరెక్టరు గీర్వాణి ఘోష్ నెమ్మదిగా అడుగులేసుకుంటూ గదిలోకొచ్చి అంది: "ఏవండీ—ఎవరండీ బాల్కనీమీంచి కిందికి చీదారు? నా స్వెటర్ మీద పడింది. కొంచెం ఉంటే నా మీద పడేది. బుద్ధుండాలండీ. పెద్దవాళ్ళయ్యాక జ్ఞానం లేకపోతే ఎట్లాగండి? చీదింది ఎవరో నుంచోండి— ప్లీజ్!"

అందరూ నిర్ఘాంత పోయారు. దిద్దటం ఆపేశారు. ఒకళ్ళ నొకళ్ళు చూసుకోవటం మొదలు పెట్టారు.

ఆ చీదిన మనిషిని నుంచోమని గీర్వాణి రెండు సార్లు రెట్టించింది. ఎవ్వరూ నుంచోలేదు. 'సూటబుల్ యాక్షన్ తీసుకుంటా'నని బెదిరిస్తూ ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

ఒక వృద్ధ లెక్చరరు, జేబులోంచి ముక్కుపొడుం డబ్బా తీస్తూ పక్క లెక్చరరుతో, "నాయనా! కాఫీ మాయి వెళ్ళనట్లేనా? అంటూ ఒక పొడుంపట్టు పట్టాడు.

ఆ లెక్చరరు, "యా, యా, వెళ్ళిపోయిందండి. అన్నట్టు భట్టాచార్యజీ, తమరే లాటోలు ఇందాక బాల్కనీ మీద కెళ్ళొచ్చింది!" అన్నాడు.

"అవున్నాయనా! వెళ్ళాను. అది హటాత్తుగా స్కైలాబ్ లాగాతమ గమనాన్ని మార్చుకుని కిందికి పడుతుందని వూహించానా చచ్చానా? ఈవిడ నస్తూనే దండకం మొదలు పెడితే ఎట్లా లేస్తాను చెప్పండి. తెలిసోతెలీకో పొరపాట్లు జరుగుతూంటాయి. దండకం వదిలెయ్యటమే? పైగా ఆఫీసరు కూడా కద! అన్నట్టు ఈవిడ పేరేమిటి?"

"గీర్వాణి ఘోష్ అనుకుంటా."

"పేర్లోనే తప్ప దేవతా లక్షణాలు మనిషిలో ఎక్కడా కనిపించవేం ఖర్మ!"

"అవునవును, కానివ్వండి. అయిదు నిమిషాలంటే అయిదు పాళా లనర్థం."

"!"

కొండలను తొలిచే ధార
రాళ్ళను కరిగించే ప్రవాహపు
వాడి
చొచ్చుక వస్తున్న తుంగభద్రా నది
భూమి పుత్రుల చేతులోకి వచ్చిందా ?
పగుళ్ళువారి దాహ ము టున్న ధరిత్రి
పెదాలను
తాకి సజీవ గంగగా మారిందా ?
రాళ్ళసీమలో పేరుకొన్న రాళ్ళు
రత్నాల్లా మెరిసే కాల మొచ్చిందా?

— నిఖిల్

భట్టాచార్య అతనివైపు తెల్లబోయి చూసి తల వంచేసుకున్నాడు.

మరుక్షణంలో ఇద్దరూ పనిలో పడిపోయారు.

చండీరాణి చౌధురీ తాలూకాకు పేపర్లు దిద్దుతున్న లెక్చరరు సాందీపనిని సమీపించాడు. సాందీపని కళ్ళజోడులోంచి కళ్ళెత్తి చూసి "గరళ కంట గంగూలీ గారా! ఏం కావాలి బాబూ!" అన్నాడు.

గరళకంట గంగూలీ పక్కపొట్లంతీసి, పక్కపొడి వేసుకుని, పొట్లం తిరిగి తాపీగా ప్యాంటు పాకెట్‌లో పెట్టుకుంటూ, చూపుడు వేలితో నేల చూపిస్తూ, "వెళ్ళిరావాలి" అన్నాడు సీరియస్‌గా.

"కిందికా? ఇందాకనే గదండీ వెళ్ళొచ్చారు!"

"అవున్సార్! మొదటిసారి సెంటర్ డైరెక్టరు గారికోసం వెళ్ళాను. తర్వాత టీ కోసం. ఇందాక ఆ పూల దొడ్డి దగ్గర కెళ్ళి, అక్కడి సుగంధం నన్ను తోసేస్తే, వెనక్కి నడిచి ఇటుపక్క పాడుబడ్డ క్లాసు రూములున్నాయి చూశారా, వాటి వెనకాల రావిచెట్టు పక్కన, వేపచెట్టు దగ్గర ..." గంగూలీ ఆపాడు.

"దగ్గరి కెళ్ళి పని కానిచ్చుకుని కొచ్చారు. అది చాలా టైము తీసుకుంది. అవునా?"

"అంతే గదండి. దొడ్లు బాగుండుంటే ఆ టైము కలిసొచ్చేది గదా!"

"సరే! ఇప్పు డెందు కెడుతున్నట్టు?"

"రిలీఫ్‌కోసం. అని కూడా మీరే ఇప్పిస్తే టైమూ కలిసొస్తుంది, డిగ్నిఫైడ్‌గానూ ఉంటుంది."

"ఆ శుభ సమయం కోసమే నేనూ ఎదురు చూస్తున్నాను. ఇంతకూ, ఆవిడ పేపర్లు ఎన్ని య్యాయి"

"సగం అయ్యాయండి."

నోరు తెరిచాడు సాందీపని. "అప్పుడే సగమా! అంత స్పీడా! కుర్రాళ్ళు బాగుపడ్డట్టే!"

"మీరు కుర్రాళ్ళదాకా వెళ్ళారు. ముందర నా బాగెవడు చూస్తున్నాడో చెప్పండి. నేను పి హెచ్. డి. ని. నా కిస్తున్న జీతమెంత, స్టేటసెంత? ఈ ఉద్యోగం ఇట్లా ఉంటుందని తెలిస్తే ఆ బ్యాంకు గుమాస్తా పోస్టునే అంటిపెట్టుకునేవాడిని. సరే, వెడుతున్నాను. రా, గురూ!" మూల కూర్చున్న ఆర్థర్ అర్నాల్డ్‌ని రెక్క పట్టుకుని లేపి కూడా తీసుకుని కిందికి కదిలాడు గరళకంట గంగూలీ.

"సరే. వెళ్ళి ండిబాబూ వెళ్ళి రండి.ఎవరి కెట్లాంటి పట్లున్నాయో ఎవరికి తెలుసు!" నిస్సహాయంగా అన్నాడు సాందీపని.

* * *

అటునుంచి అటే వచ్చి అశోక వృక్షం క్రింద ఆసీనుడై అమందానందంగా అగ్ని కావ్యం అప్పాదిస్తున్న ఆర్థర్ అర్నాల్డ్‌ను ఇంకో 'ఇబ్బందుల గురుడు' ఆశ్రయించాడు (ఇది కూడా అర్నాల్డ్ పెట్టిన పేరే. అసలు పేరు ఇనామొణి గుప్త.)

"ఏం కావాలా?"

ఇనామొణి అసహనంగా మొహం పెట్టి, ఇంగ్లీషులో ఏదో చెప్పబోయాడు.

"నా పేరును బట్టి నేను ఆంగ్లో—ఇండియ న్ననుకుంటున్నారా? అబ్బే, స్వచ్ఛమైన వంగదేశీయుణ్ణి. మధురమైన మాతృభాషలో మాట్లాడండి

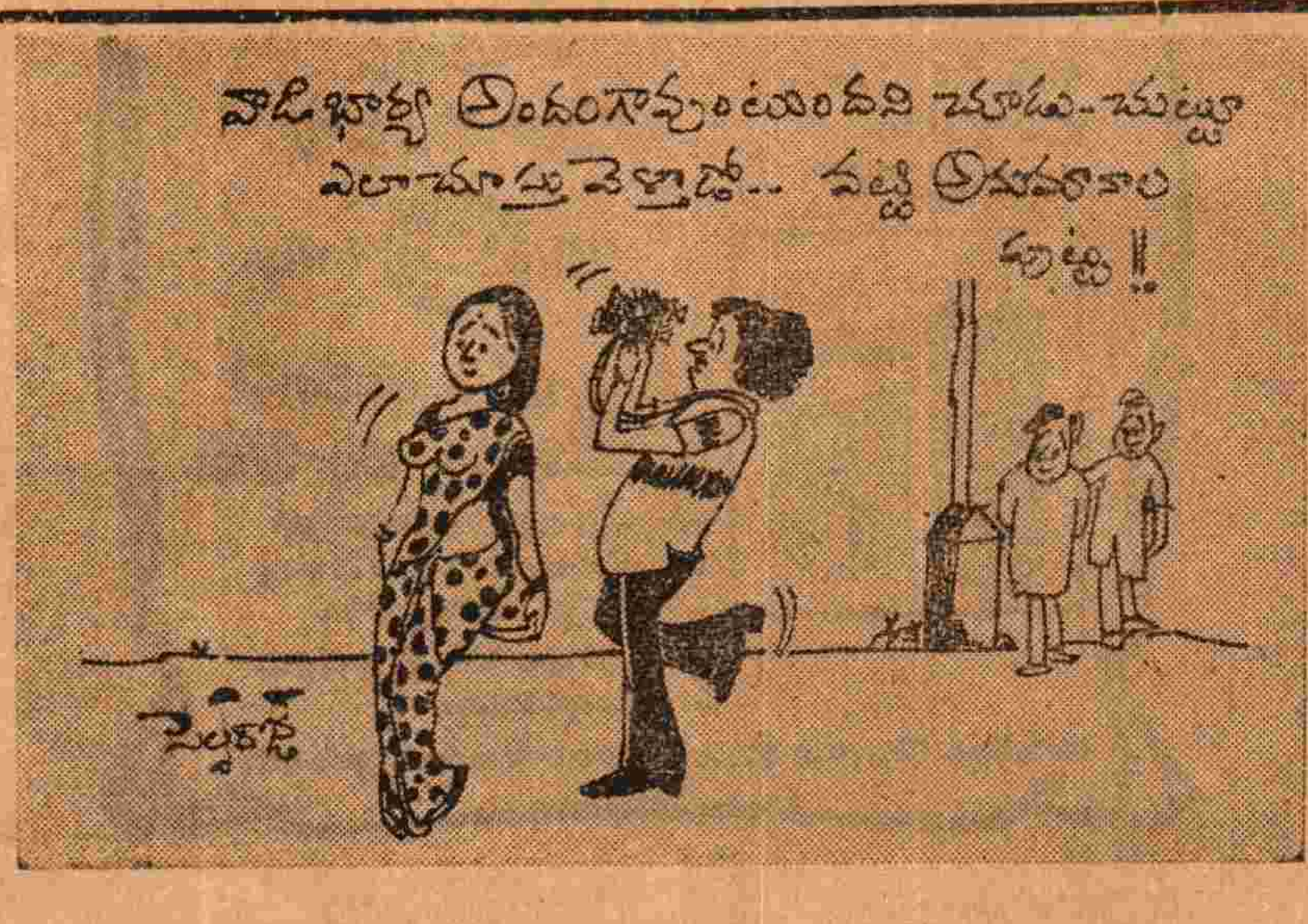

నవంబరు 79 సంచిక
పుస్తక ప్రపంచం చదవండి!
మాస పత్రిక

డా॥ సి. ఆనందారామం 50 పేజీల రచన సుచరిత,
వాసిరెడ్డి సీతాదేవి సీరియల్ నవల బొమ్మరిల్లు,
పి. గణపతిశాస్త్రి సీరియల్ నవల హేమపాత్ర,
కాకుండా - వినోదప్రహేళిక, వ్యాసాలు, జోకులు .... మరెన్నో.....
80 పేజీలు 1 రూపాయి

వివరాలకు:
ఆంధ్రప్రదేశ్ బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ *
రాష్ట్రపతి రోడ్ - సికింద్రాబాద్-500 003

50 సంవత్సరాల ప్రజల సేవకి
మా కృతజ్ఞతలు

ఋషి పుంగవులు
యుగయుగాల
తరబడి పరిశోధన

సేవాశ్రమ్ వారి
ఆవు మార్కు

బ్రహ్మీ ఉసిరి తలనూనె
మరియు నల్ల పళ్ళ పొడి

బ్రహ్మీ ఉసిరి తలనూనె ఆధునిక పద్ధతిలో తయారుచేయబడిన నూనె మాత్రమే కాదు, ఒక ఆయుర్వేద సౌందర్య ప్రసాదిని.
ఇక నల్ల పళ్ళపొడి కేవలం పళ్ళపొడే కాదు. ఒక ఆయుర్వేద ఔషధం.

ఆయుర్వేద సేవాశ్రమ్ లిమిటెడ్ ఉదయపూర్, వారణాసి, హైదరాబాద్.

neo's-AS-147 TEL

ఆందర్లాగే."

ఇనామొణి బెంగాలీలో అన్నాడు: "ఏంకావా లేమిటండీ—ఎన్నో కావాలి. నాలుగేళ్ళ క్రితం అకాడమీ ఫర్ ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ టీచర్స్ లైవ్స్ ఫ్రమ్ చాక్ డస్ట్ (సుద్దపొడి నుంచి అధ్యాపకుల ప్రాణాలను రక్షించటానికి ఏర్పడిన అకాడెమీ) అదే, మన అకాడెమీకి సబార్డినేట్ వింగ్ వాళ్ళు నన్ను పిలిస్తే వచ్చి వాళ్ళ పని చేసి వెళ్ళాను. ఎన్నిసార్లు రాసినా ఇంతవరకూ ఆ రెమ్యూనరేషన్ రాలేదు. టి. ఏ. డబ్బులు మొదలే పూజ్యం. మీకు రాసినా మీరూ పట్టించుకోలేదు."

"అయ్యా! ఇక్కడ మేం పూరికే కూర్చున్నా మనుకోకండి. పర్సనల్ విషయాల్లో కొచ్చే ముందు అసోసియేషన్ను బలపర్చుకోవాలి గదా! అది చూస్తున్నా."

"చూస్తున్నామని మొదట్నుంచీ అంటూనే ఉన్నారు. ఏం చేస్తున్నారో చెప్పండి."

"స్టేటస్, అదే — స్కేల్సు, సి. యు. జి. స్కేల్సు విషయం చూస్తున్నాం."

"సరే, అవలా ఉంచండి. అరవయి మూడుకు మించి మార్కులొచ్చిన వాళ్ళకి ప్రమోషనూ, అదనంగా మూడింక్రిమెంట్లూ ఇప్పించమని చైర్మన్ గారి నడగమన్నాం. అడిగారా? ఆ వివరా లేమిటి?"

"ఏమండోయ్! మీకు తెల్పనన్ని తెలుసు. తెలిసీ మీ రడక్కూడదు, నేను చెప్పకూడదు. బైదిబై, ఎన్ని పేపర్లు దిద్దా రేమిటి?"

ఇనామొణి విశితంగా చూశాడు. ఖంగున అన్నాడు: "దిద్దిన పేపర్లూ, ఆడదాని వయస్సూ అడక్కూడదు, చెప్పకూడదు. వస్తా మరి."

ఆర్థర్ ఆర్నాల్డ్ దెబ్బ తిన్నాడు. అయినా నాయక లక్షణంగా నవ్వేశాడు. ఇనామొణి గుస్త వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

సెంటర్ డైరెక్టర్ ప్రొఫెసర్ శాంతినాథ సర్కార్ నెమ్మదైనవాడూ, కష్టసుఖాలు తెలిసిన వాడనూను. అతను హాల్లో కొచ్చాడు. గట్టిగా అన్నాడు:

"డియర్ ఫ్రెండ్స్! అధ్యాపకులంతా నన్ను చాలా కాలం నించి అడుగుతున్నారు. మీ ఇబ్బందులు నాకు తెల్సు. అయినా నే నేమీ చెయ్యలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాను. డబ్బు విషయమై నిర్ణయం తీసుకోవల్సింది అకాడెమీ చీఫ్ డైరెక్టరే. వారితో మాట్లాడి ఏ మాత్రం అవకాశం ఉన్నా రేపే ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తాను. మీరు మాత్రం హడావుడిగా దిద్ది కుర్రాళ్ళ కన్యాయం చెయ్యొద్దని నా సలహా!"

శాంతినాథ సర్కార్ అందరి వైపూ చూశాడు. అంతా ఆసక్తిగా వింటున్నారు. అతనిపట్ల గౌరవం ఉన్నా అక్కడ వ్యక్తమవుతోంది.

"[illegible] కేస్ ఆఫ్ [illegible]. అకాడెమీకి ఆదాయం తగ్గినందువల్ల మాకు పేపరుకు ఎనభయి ఒకటే పాయింట్ ఏడూ సున్నా రెండూ తొమ్మిది పైసలు మాత్రమే ఇవ్వాలని అకాడెమీ నిర్ణయించి నట్లు చెప్తున్నారు చీఫ్ డైరెక్టరు."

హాల్లో హటాత్తుగా గుసగుసలు బయల్దేరాయి.

ఒక లెక్చరర్ లేచి "అదేమిటి, సార్! ప్రతి సారీ ఇన్ ఫోర్ అంటున్నారు కదా? అదీ గాక స్టూడెంట్సు దగ్గర్నే ఫుల్ ఫీజు వసూలు చేసి నప్పుడు ఆదాయం ఎట్లా తగ్గుతుందో అర్థం

కావట్లేదు అన్నాడు.

"అయామ్ సారీ. ఆయన చెప్పకున్నదీ చెప్పాను."

ఇంకో లెక్చరర్ అంటున్నాడు. "మా కిచ్చిన ఆర్డర్స్‌లో వన్ ఫోర్త్ ఇస్తామనుంది. ఆ మాట అబద్ధమేనా, సార్? ఇక ముందు ఆర్డర్సయినా ఇట్లా ఉండవే గదా!"

"అయామ్ ఎక్స్‌ట్రీమ్లీ సారీ."

శాంతినాథ సర్కార్ వెళ్ళిపోయాడు.

వేషభాషల్లోనూ, మాట తీరులోనూ అర్భకంగా ఉన్న ఒక కుర్ర లెక్చరరు పక్క లెక్చరరుతో "మిస్టర్ మకరధ్వజ ముఖర్జీ, నా మిద్నపూర్‌లో ఎంత రూపాయలతో బండెక్కాను. ఇవాళ పొద్దున్న హౌరా బ్రిడ్జి దగ్గర ట్రామెక్కుతూంటే ఎవడో నా పర్సు కాస్తా కొట్టేశాడు. ఈ పూట అద్దా ఇస్తారని పొద్దుట్నించీ కొండంత ఆశతో ఉన్నాను. ఇప్పుడు నా పని నరకం! అలీపూ రెళ్ళాలి. ట్రాము డబ్బులు కూడా లేవు. ఒక వంద అప్పియ్యి గురూ!"

"ఫామిలీతోగా వొచ్చావా?" మకరధ్వజ ముఖర్జీ అడిగాడు.

"లేదు.

"ఒంటరిగాడి వయినా మాత్రం ఈ మహా నగరంలో వందో లక్షా! ఉష్ అంటే ఎగిరిపోతుంది. అడకే సొకటిలంభిందం టే అందందే వందగోవిందా!'

కుర్ర లెక్చరరు అర్థం కానట్టు అయోమయంగా చూశాడు.

"అట్లా చూస్తావేమిటోయ్, వాత్స్యాయన్! అడగా చెప్పడూ తగల్లేదా?"

"ఆఁ! ఎందుకు లెండి—గొడవలెన్నీ వస్తాయని..."

ముఖర్జీతోబాటు పక్క ముగ్గురూ నవ్వారు, పేపర్లు దిద్దుకుంటూనే. వాత్స్యాయన్ కంగారుపడి అన్నాడు: "బుక్స్ చదివి తెలుసుకుంటున్నాలెండి."

"బుక్స్ చదివా? ఇంకా నయం!" ముఖర్జీ అన్నాడు.."అసలు నీకు పెళ్ళయిందా లేదా?"

"లేదండి"

"అదీ సంగతి! చెప్పవేం మరి. మై డియర్ కామ్రేడ్! ఇప్పుడు నీకు వందిస్తాననుకో. కానీ రోజూ వందొచ్చే ఉపాయం నీకు చెబుతాను. వే దిగి లాడ్జి పక్కింట్లో చక్రవాకీ చక్రవర్తి అనే బెంగాలీ అమ్మాయి ఉంది. మా మిద్నపూర్‌దే. పాదరసం లాంటి పిల్ల. నీలాగే ఇంకా పెళ్ళికాంది కూడా. ఆ అమ్మాయితో స్నేహం చేసి రెండు సందేశ్‌లు, చాయ్‌లు ఇచ్చి పుచ్చుకున్నావా, ఇహ నిన్నొదల్దు—నీ సమస్త ఖర్చులూ ఆ అమ్మాయే భరించేస్తుంది. ఏ 'ఇన్ అండ్ అవుట్' నైట్ క్లబ్బుకో తీసుకెళ్తానన్నా అభ్యంతరం పెట్టదు. ఇంక, 'ఆడతా పెళ్ళి'లో 'ఆ' అన్నావంటే చాలు, చటుక్కున అక్కడి కక్కడే నిన్ను పెళ్ళాడేసుకుంటుంది, పదిహేను వేల కట్నంతో."

"... ... ..."

"ఇష్టం లేదా? పోనీ ఒకపనియ్యి. కాంపస్‌లో తిరుగుతున్న ఎక్స్‌లెంట్ కలర్‌ని—అదే, సీతాకోక చిలకల్ని, చూశావా? వాళ్ళలో పెళ్ళో, పెళ్ళో అని అలమటించి పోయే చిలకలు చాలా ఉన్నాయ్. ఒక్క చిలకను చూడు. కాంపస్‌లో కళ్ళు కలిపి, కాంటీన్‌లో కప్పు కలిపి, కార్డ్స్ కాళ్ళు కలిపి, కమింగ్ కార్తీకంలో కార్డ్సులుగుద్దించే కార్యక్రమం కానిచ్చెయ్. రెండు ప్రక్కలా ఆదాయం — చీకూ చింతా లేని జీవితం. 'అవ్వ తీసిన గంధం తాత బొడ్డుకు సరి' అన్నట్లు మహావ్యక్తుడివి ఈ లెక్చరరు ఉద్యోగం ఎంత కాలం చేస్తే మాత్రం ఏం మిగిలి వస్తుంది గనక? అసలయినా నీలాంటి మహామేధావి సాదా సీదా పెళ్ళిళ్ళన్నీ చేసుకున్నా అచ్చిరావు, మిస్టర్."

ఇబ్బందిగా మొహం పెట్టి వాత్స్యాయన్ అన్నాడు— "అట్లా చేస్తే ఇంటికెళ్ళగానే మా మామయ్య నా కాళ్ళిరగ్గొడతాడు. తన కూతుర్ని చేసుకోనందుకు."

"పర్లే' ఈ వెధవ ట్విస్టు కటా కథకి? నీకు కాంపస్ లవ్ యోగం లేదు, కాటిల్ షెడ్ లవ్ తప్పు! ఏం చేస్తాం! ఇదిగో వంద." విసుగు ధ్వనించింది స్వరంలో.

మళ్ళీ నవ్వులు. మకరధ్వజ ముఖర్జీ వంద తీసి ఇచ్చాడు. వాత్స్యాయన్ కృతజ్ఞతగా చూస్తూ దాన్ని జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

ఇద్దరూ పేపర్లు దిద్దటంలో పడిపోయారు.

* * *

"మిస్ చంచలా ఛటర్జీ, మిస్ చంచలా ఛటర్జీ! ఎక్కడమ్మా మీరు?" సాందీపని శతోపాధ్యాయ అరుస్తున్నాడు.

"ఇక్కడండీ" అంది తాపీగా ఒక పన్ని పాతికేళ్ళ కంఠం.

సాందీపని హడావుడిగా తన రిజిస్టరు తీసుకుని ఆమె దగ్గర కెళ్ళి అన్నాడు "అమ్మా! మీ కట్టలో అయిదు ఆన్సరు పేపర్లుండాలి—తియ్యండి."

వంకర్లు తిరిగిపోతూ, ప్రతి అక్షరం నొక్కి నొక్కి ఫాషన్‌గా పలుకుతూ చంచల అంది: "ఆన్సరు పేపరా? దిద్దేశాను గదండి. మార్కుల పోస్టింగు కూడా అయిపోయింది."

"మీకు ఆన్సరు వచ్చా?"

"రాదనుకోండి. రావాలంటారా?" తల సుతారంగా వంచుతూ, తన విశాలమైన కళ్ళు తిప్పుతూ చంచల అంది.

సాందీపని తెల్లబోతూ చూశాడు. "మరి భాష రాకుండా పేపర్లెలా దిద్దారమ్మా?"

"ఎట్లాగేంటండీ! స్టెప్పు దగ్గర ఫుల్ మార్కులు వేశాను గదా? రన్నింగ్ మాటర్ దగ్గర కొంచెం అటూ ఇటూగా వేశాను గదా. మొత్తంమీద మంచి మార్కులే వేశానండి అయిదుగురికీ."

"అటూ ఇటూగా వెయ్యటమేంటి? అసలు నాకు చెప్పొద్దటమ్మా! ఇప్పుడా కుర్రాళ్ళ భవిష్యత్తేమిటి?"

"ఏమీ అవ్వలేదు. హాయిగా పాసయ్యారు గద! పోనీ, ఇప్పుడు నన్నేం చెయ్యమంటారో చెప్పండి."

గొంతులో కోపం ధ్వనించగా సాందీపని అన్నాడు: "ఏం చెయ్యమంటానా—ఖర్మకాలి ఎప్పుడన్నా రిఫరెన్సొస్తే నీకూ నాకూ ఆన్సరు ఘరోగా వచ్చిచెప్పు. అంతకన్నా ఏం చేస్తావు!"

సాందీపని వెనక్కి తిరిగి తన సీటు దగ్గరి కొస్తూంటే ఇంకో లెక్చరర్ నుంచుని కంగారుగా తన పేపర్లన్నీ కెలుక్కుంటున్నాడు. సాందీపని అన్నాడు: "ఏమి డిఫికల్టీ మిస్టర్ హాజీ బెనర్జీ?"

ఈ త్రివేణి

కాలం ప్రవహిస్తున్నది
గంగలా యమునలా.
కాలం రవళిస్తున్నది
అంతఃస్రవంతిలా సరస్వతిలా.

ఈ త్రివేణి మరేదో కాదు
నా ఇంటిక పునరుక్తి
మూడు నదుల నాదాన్ని
ముఖరించే గర్భశక్తి.

ఇక్కడ నిలబడి కొలుస్తున్నాను
ఇతిహాసాల నిశిని.
హంసల వేల్పుల మధ్య
ఆహుతైపోయిన అడివిని.

హవిరగ్నుల తపోమగ్నుల
ఆక్రందనలు లేవిక్కడ.
మిగిలి ఈ దొక్క త్రివేణి
యుగం పడకలో బతికున్న వాణి.

చరిత్రలు ఎగిరిపోతాయి
చల్లారిన బూది నిప్పులా
సంఘటనలు చెదిరి పడతాయి
స్కైలాబ్ చచ్చుముక్కలా.

పలుకుతుంటుంది చైతన్యవాహిని
పశెలా, పదును పలుకుబళ్ళలా,
అప్పుడప్పుడు విశ్రమించినా
ఆగ్రహించే పిడికిళ్ళలా

—డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి

హాజీ బెనర్జీ తత్తరపడుతూ "యస్, సార్! ఈ మూడు స్క్రిప్టులకూ నంబరింగ్ లేదండి. పోస్టింగ్ ఎలా వెయ్యాలో తెలీటల్లేదు" అన్నాడు.

సాందీపని ఆ మూడూ తీసుకుని "అరెరె! ఎంత పని జరిగింది? ఈ తప్పు డిసైఫరింగ్ రూమ్‌ది ఇవి ఈ వరసలోనే వచ్చాయా?"

"లేదు. సార్. వరస చెదిరినట్టు జ్ఞాపకం. పోని ఒక పని చేస్తే, సార్?"

"ఏమిటది?"

"ఆ రూమ్‌కు తీసుకెళ్ళి టాలీ చేయిస్తే?"

"నా మొహంలా ఉంది. వేటితో టాలీ చేయిస్తారు? ఇదే మయినా బాంకు వ్యవహార మనుకున్నారా—సంతకంతో మనిషిని పోల్చటానికి? చూస్తే ఇంకు గూడా ఒకటిగానే ఉందే!"

"ఏం చేద్దాం. సార్?"

"ఇంకేం చేస్తాం? ఈ మూడింటికీ మీకు తోచిన వరసలో నెంబర్లేసెయ్యండి."

"మీరు వేసివ్వండిసార్."

"నువ్వేసెయ్యవయ్యా."

"కాద్సార్ మీ ఇంకుతో మీరే వేసివ్వండి."

సాందీపని చిరాగ్గా చూస్తూ స్క్రిప్టులు అందు

ఒక పురాతన స్మృతి—1928. ఒక రోజున సంఘర్షణతో ఎదురు బొదురుగా నిలబడ్డాం. తెలుసుకున్నాం అది ఫలించదని. ఆ తర్వాత యిద్దరం చేతులు కలిపాం. కలసి సామరస్యంతో చర్చలు జరుపుకున్నాం. ఇచ్చి పుచ్చుకున్నాం. భేదాల్ని పరిష్కరించుకున్నాం. పర్యవసానం—టాటా స్టీల్ జన సముదాయపు సమృద్ధి, సంపద. సామరస్యంతో విరిసిన 50 వసంతాలు.

టాటా స్టీల్

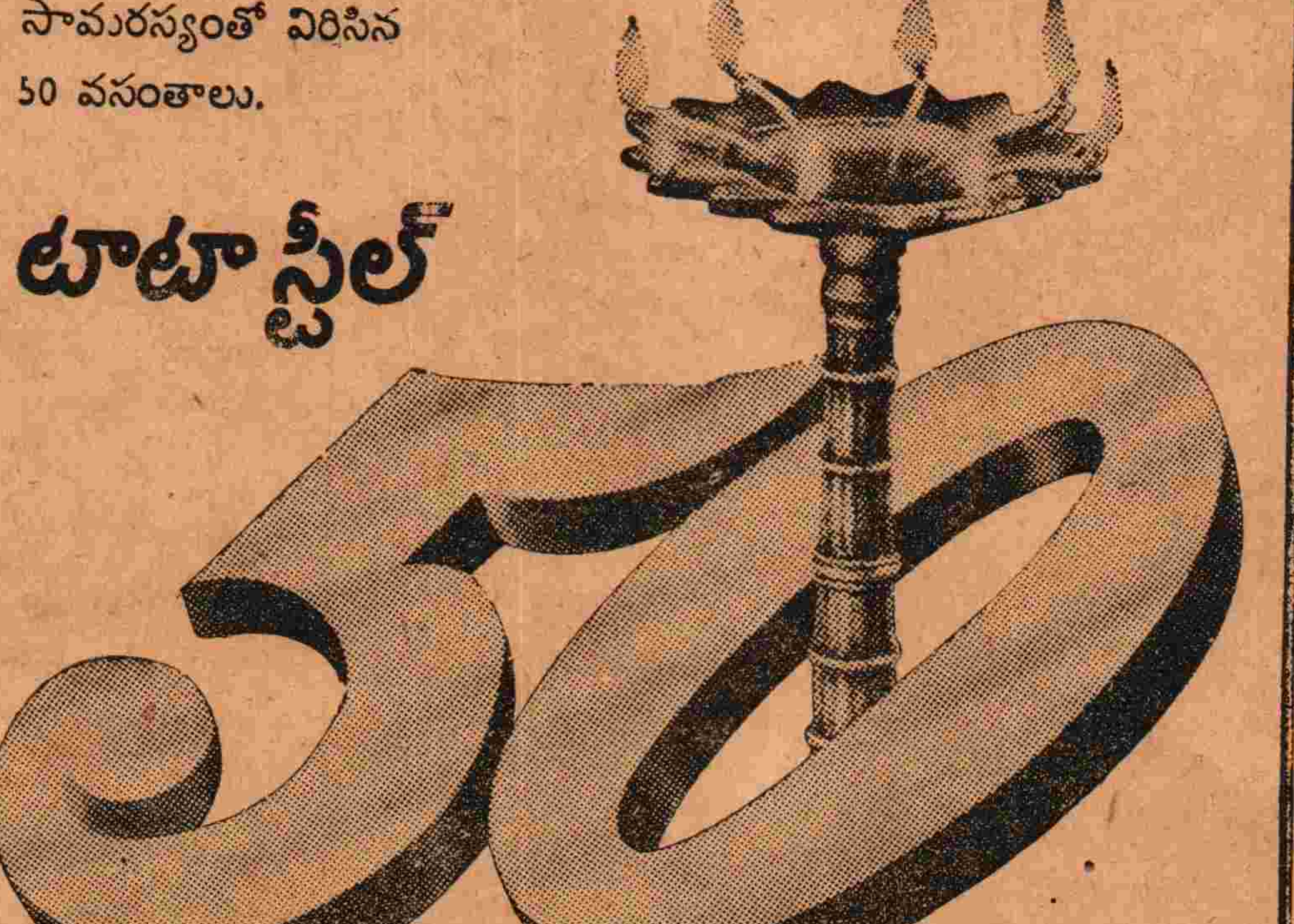

ఏళ్లు

TISCO. 6-293 TL

కొని అన్నాడు: "హాజీ అని పేరు పెట్టుకొన్నావు, మక్కాగాని వెళ్ళొచ్చావా, బాబూ?"

"నే వెళ్ళలేదు, సార్. అది మా తాతగారి పేరు."

"ఫర్వాలేదులే. ఈ దెబ్బతో నన్ను మాత్రం పంపించేట్లున్నావు—హూ! ఏం చేస్తాం! ఈ వృత్తే అట్లాంటిది. ఎట్లాంటి రిస్కులైనా నెత్తిన వేసుకోవాల్సిందే."

సాందీపని వాటికి వరస నెంబర్లేసిచ్చాడు.

*　　*　　*　　*

సాందీపని కింది ఒక వృద్ధ లెక్చరర్ హటాత్తుగా వెనక్కి తిరిగి ఇంకో లెక్చరర్‌తో అన్నాడు: "ఏవండీ కొన్ని సెంటర్సులో క్వెశ్చన్సుగాని మార్చారా?"

"లేదే,—ఏమయింది?"

"అబ్బే, ఏం లేదు. ఈ వెధవలు రాసిన జవాబులు ఒక్కటీ మన కిచ్చిన ప్రిన్సిపుల్స్‌తో టాలీ అవటం లేదు. అక్కడికీ ఒక కట్ట దిద్దేశాను. ఈ కట్టతోనూ అదే ఇబ్బంది."

"ఏదీ—చూడనివ్వండి! ఇవి పేపరు త్రీ తాలూకు కట్టలండీ! మన రూములోకి రావల్సినవి కావు. వెళ్ళి పి. ఇ. గారికి చూపించండి."

వెలా తెలా బోతున మొహంతో వృద్ధ లెక్చరర్ కట్టలు తీసుకుని సాందీపన్ని సమీపించాడు. "ఇవి పేపరు త్రీ తాలూకు కట్టలండి. నా కొచ్చాయి."

సాందీపని వాటిని చూశాడు, "యస్, ఇట్స్ మిస్టేక్. అవునూ, వీటిని మీరు దిద్దారేంటి? ఎట్లా దిద్దారు?"

వృద్ధ లెక్చరరు వినయంగా అన్నాడు—"మా కాలేజీలో కామన్ క్లాసులకీ, స్పెషల్ క్లాసులకీ మొత్తం మూడు పీరియడ్స్ పాటం నేనే చెబుతున్నానండి. ఆ అనుభవం మీద ఈ ఆన్సర్లన్నీ ఒకే పేపర్లో అనుకున్నాను. అయినా, దిద్దమని మీరిచ్చినప్పుడు, దిద్దక పోవటం అవిధేయత అవుతుంది గదండీ!"

"మరి ప్రిన్సిపుల్స్?" నిశితంగా చూస్తూ అన్నాడు సాందీపని.

"ప్రిన్సిపుల్స్ లేని వాటికి రాసుకుని దిద్దమని మీరిదాక సెలవిచ్చారు గదా!"

"మరిప్పుడు నాకెందుకు చూపించినట్టు?"

"ఇవసలు మన రూమ్‌లోకే రాకూడదట గదా. చూపించమని దాస్ బేహోరీ గారంటే వచ్చాను."

"ఉద్ధరించక పోయారు!"

"చిత్తం."

"వెళ్ళండి. అవ్విక్కడ పడేసి వెళ్ళి మీ పని చూసుకోండి." కోపంగా నిస్సహాయంగా అరిచాడు సాందీపని.

•　　•　　•

ఏడవుతోంది.

లెక్చరర్లందరూ పేపర్ల కట్టలు తమ తమ పి. ఇ. ల కప్పజెప్పి బయటి కెళ్ళి పోతున్నారు. 'నే ర్యాత నవద్వీప్ వెళ్ళాలి. ఏడిందాకా గేట్లు మూసేసి గొడ్లను బంధించినట్టు బంధిస్తారు. వెధవ న్యూసెన్సు. రేపుదయందాకా నాకు వీల లేదు' అని ఒకరూ, 'నేను బొటానికల్ గార్డెన్సు కెళ్ళాలి. ట్రాములు దొరుకుతాయో లేదో' అని ఒకరూ 'దాక దాక కలకత్తా వచ్చాను. ఏ రోజూ సుగయా చూశ్లేక పోతున్నాను. ఒక్కరోజు సెలవు పెట్టుకొనిస్తే వీళ్ళ సొమ్మేం పోయింది?' అని ఒకరూ, 'నేను శ్వేతాంబర్ టెంపుల్ కెళ్ళాలి, నేను దిగంబర్ టెంపుల్ కెళ్ళాలి,' 'నేను జాదవ్ పూరెళ్ళాలి'— ఇట్లా తలొక రకంగా చికాకు పడుతూ అంతా వెళ్ళిపోయారు.

ఆర్థర్ ఆర్నాల్డ్ తన స్నేహితులతో కలిసి ఆవరణ గేటు దాటుతూండగా వెనక నుంచి, అప్పటికి పదిహేను రోజుల్నుంచీ పేపర్లు దిద్ది రిలీవయి పోయిన పదిమంది లెక్చరర్లు ఆర్నాల్డ్‌ను హడావుడిగా ఆపారు. వాళ్ళల్లో ఒకడన్నాడు.

"మిస్టర్! ప్రెసిడెంట్! చూడండి ఎంత ఘోరం జరిగి పోయిందో! అడ్వాన్సు తప్పకుండా ఇవ్వాళిస్తామని చెబితే టిక్కెట్లు ఈరోజుకి రిజర్వు చేసుకొన్నాం. ఇప్పుడెళ్ళి అడిగితే డబ్బురేపో ఎల్లుండో ఇస్తామంటున్నారు. మేము వెళ్ళాలా మానాలా? మా రిజర్వేషన్లు ఏం కావాలి? ఉండిపోదామంటే, రిజర్వేషను డిడక్టనేకాక, రేపటి ఖర్చు కూడా నష్టపోవాలి. అటూ అని ఇటీ

డిజైన్ : శారద జనార్దన్

చేతులో పెళ్ళాం బిడ్డల దగ్గిరి కెళ్ళలేం గదా! చూడండి. ఈయన ఖరగ్ పూరెళ్ళాలి. ఈయన బర్ద్వాన్, ఈయన బంకురా. మేం ముగ్గురం పురుళ్ళ, అసన్‌సోల్, దుర్గాపూర్‌లు. వీళ్ళింకా దూరం. ఏం న్యాయంగా ఉందో చెప్పండి! సెంటర్ డైరెక్టర్నడుగుదా మనుకుంటున్నాం. మీరు రావాలి."

ఆర్నాల్డ్ నసిగాడు. నీళ్ళు నమిలాడు. "నేను రావటానికి అభ్యంతరం లేదు. కానీ నేనొస్తే పని జరుగుతుందాని?"

చివరికి అంతా కలిసి శాంతినాథ సర్కార్ దగ్గిర కెళ్ళారు. అతను వీళ్ళు చెప్పేదంతా విన్నాడు. "రేపు మీరు తప్పక డబ్బందుకొంటారు నామాట నమ్మండి" అన్నాడు.

దూరంగా ఒకతను పిట్టగోడ వానుకున్నంచుని కోపంగా సర్కార్‌ను తినేసేట్టు చూస్తున్నాడు. వరండా డిమ్‌లైట్ కాంతిలో కూడా అతని కళ్లలో ఎరుపు జీరలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

సర్కార్ అతనివైపు నడిచి అన్నాడు : "మిస్టర్ మేరు మజుందార్ డోన్ట్ బి యాంగ్రీ. అయామ్ సారీ. అయామ్ హెల్ప్‌లెస్."

మజుందార్ కర్కశంగా అన్నాడు : "మాకొచ్చేదే ఖర్చు ముందుగా ఎస్టిమేట్ వేసుకుని డ్రా చేసుకొనుంచుకోలేరా?"

"ఎస్. ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు వాళ్ళు ఆ పని చెయ్యాలి. అసలు డియర్ బ్రదర్స్! మనందరం ఒక చిత్రమైన వ్యవస్థలో పనిచేస్తున్నాం. మీరంతా కష్టపడి చదివి డిగ్రీలు తెచ్చుకున్న వాళ్ళు. ఏవేవో ఆశలతో ఈ ఉద్యోగంలో కొచ్చారు. కానీ తీరా వచ్చాక, మీ చదువుకు తగిన జీతమూ, సర్వీస్ కండిషన్సూ లేవనేది మిమ్మల్ని తీవ్రంగా బాధిస్తోంది. మీకన్నా తక్కువ క్వాలిఫికేషన్సున్నవాళ్ళు డిపార్టుమెంటులో ఎక్కువ సుఖపడటమూ, మీతో సమాన క్వాలిఫికేషన్సువాళ్ళు ఇండిపార్టుమెంటులో పెనెక్కువ స్టేటస్‌తో ఉండటమూ మిమ్మాధను నిత్యమూ రగుల్చుతున్నాయి. ఈ స్థితిలో మీనుల్ల అయ్యే ఏపని కానివ్వండి— అది అంతరంత మాత్రంగానే ఉంటోంది. ఇంక అకాడెమీగా నడిపేవారికి, ఇతర వ్యవహారాల్లో ఉన్న శ్రద్ధ, వసిక మిమ్మల్ని తృప్తి పరచడంలో లేదు. మీరు సక్రమంగా ఉండటం లేదు గనుక తాము శ్రద్ధ చూపించలేక పోతున్నామని వాళ్ళంటారు. వాళ్ళు సవితి ప్రేమతో చూస్తున్నారు కనక సిన్సియర్‌గా పనిచేయ లేకపోతున్నామని మీరంటారు. అసలు ప్రజల్లోనే విద్యపట్ల అలక్ష్యభావం పెరగటం దీనికంతకీ మూలమని నా అభిప్రాయం. దేనిగ్గానయితే పాశ్చాత్యదేశాలు అభివృద్ధి శిఖరాల నధిరోహించినయో, ఆ విద్య పట్లే మన ఎం. ఎల్. ఏ.లకూ నాయకులకు, చివరికి పేరెంట్సుకూడా నిర్లక్ష్యం పెరిగింది. ఇదొక విషవలయం! ఈ విషవలయంలో దింపబడిన రోజాగాని, మీరూ, స్టూడెంట్సూ, జీవితాలు బాగుపడవ్! దేశం బాగు పడదు. చేతనైతే ఆ కష్టణంకోసం కృషిచెయ్యాలి కాని, ఇప్పుడు మనం ఒకళ్ళనొకళ్లం నిందించుకోవడం వల్ల ప్రయోజనమేమిటి?"

ఎవరో లెక్చరర్ వెనకాలనుంచి అన్నాడు . "సర్కారాలా అకాడెమీ తన చేతుల్లో పెట్టుకుంటే పంతుళ్ళూ, పేరెంట్సూ ఏం చెయ్యగలర్సార్!"

సర్కార్ మాట్లాడలేదు.

మజుందార్ ఆర్నాల్డ్‌తో మెల్లగా, "రా కామ్రేడ్! రేపొద్దున చీఫ్ డైరెక్టరుతోనే మాట్లాడుదాం" అన్నాడు.

సర్కార్ అన్నాడు : "గుడ్! అయితే మందర మీలో ఉన్న అనేక రకాల వర్గాలన్నీ ఏకమై ఒకే వర్గంగా మారే ప్రయత్నం చెయ్యండి. అంతవరకూ మీరేం చెప్పుకున్నా ఏ అధికారికీ మీ భాష అర్థం కాకపోవచ్చు. చాట్, విష్ యూ బెస్టావ్ ఆఫ్ లక్! గుడ్ నైట్!'

"గుడ్ నైట్ సర్!" ఆర్నాల్డ్, మజుందార్ను ముందు నడుగా మిగతా లెక్చరర్లు వాళ్ళననుసరించారు.

స్పాట్ వాల్యుయేషన్‌లో ఒకరోజు ముగిసింది. *